

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1641

15/12/2021

ქ. თბილისი

აბაშის მუნიციპალიტეტში შპს „ფორეჯი I“-ის თევზის მოშენების მიზნით წყლის შესაკავებელი ნაგებობის (წყლის მოცულობით 924 000 მ³) ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, შპს „ფორეჯი I“-ის (ს/კ: 222450764) მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია აბაშის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქოლობანსა და სოფ. გეზათში თევზის მოშენების მიზნით წყლის შესაკავებელი ნაგებობის (წყლის მოცულობით 924 000 მ³) ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონმდებლობით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა და დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდსა და აბაშის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. გზმ-ის ანგარიში მომზადებულია, შპს „გარემოსდაცვითი და შრომის უსაფრთხოების საკონსულტაციო და საგანმანათლებლო ცენტრი - ეკომეტრის“ მიერ.

2020 წლის 15 დეკემბერს შპს „ფორეჯი I“-მა სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოადგინა აბაშის მუნიციპალიტეტში, თევზის მოშენების მიზნით წყლის შესაკავებელი ნაგებობის (წყლის მოცულობით 924 000 მ³) ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სამინისტროს მიერ სკოპინგის პროცედურის შესაბამისად განსაზღვრული იქნა გზმ-ისთვის მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და ამ ინფორმაციის გზმ-ის ანგარიშში ასახვის საშუალებები (ბრძანება N 2-262, სკოპინგის დასკვნა N12 (15.12.2020).

2021 წლის 25 თებერვალს, სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონული სამმართველოს მიერ განხორციელდა ტერიტორიის ინსპექტირება, რის შედეგადაც დადგინდა, რომ შპს „ფორეჯი I“ საქმიანობას ახორციელებს 2007 წლიდან. საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷ მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე, შპს „ფორეჯი I“-ის მიმართ, შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი, რომელიც გადაგზავნილ იქნა სასამართლოში განსახილველად.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს აბაშის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქოლობანსა და სოფ. გეზათში 2 686 502 მ² (268 ჰა) ფართობის, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მქონე, შპს „ფორეჯი I“-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე. სოფ. ქოლობანში არსებული მიწის ნაკვეთის საკადასტრო კოდებია:

40.14.32.006 (ფართობი - 345 205 მ²) და 40.14.32.007 (ფართობი - 763 258 მ²). სოფ. გეზათში არსებული მიწის ნაკვეთის ს/კ: 40.02.34.010 (ფართობი - 1 578 039 მ²). საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი სოფ. ქოლობანში მდებარეობს დაახლოებით 30 მეტრში, ხოლო უშუალოდ ტბორიდან 60 მეტრში. საპროექტო ტერიტორია ტყის ტერიტორიიდან დაშორებულია 300 მეტრით. ტერიტორიის აღმოსავლეთით დაახლოებით 50 მეტრში მიედინება მდ. ცხენისწყალი, ხოლო ტერიტორიის სამხრეთ-დასავლეთით დაახლოებით 150 მეტრში მდ. კოვზა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ზემოაღნიშნულ ნაკვეთებს გააჩნდათ ბუნებრივი ჩაღრმავება და რეგიონის კლიმატური პირობებიდან გამომდინარე დროდადრო იტბორება. ტბორებში წყლის შესვლა, მდ. ცხენისწყლიდან სავარაუდოდ 1980-იან წლებში (წყალაღების GPS კოორდინატები: X-275814.8; Y-4679771) მოწყობილი არხის საშუალებით ხდება. არხის პარამეტრებია: სიგრძე - 50 მეტრი, სიგანე - 3 მეტრი, სიღრმე - 2 მეტრი. ამჟამად არხი დაღამულია და ვერ უზრუნველყოფს წყლის მაქსიმალური ოდენობის გატარებას, არსებული მდგომარეობით არხს შეუძლია გაატაროს 0.45 მ³/წმ, ტბორში წყლის შესვლა ხდება მხოლოდ წყალდიდობის შემთხვევაში. შესაბამისად, დაგეგმილია არსებული არხის გაწმენდა. გაწმენდის შემთხვევაში არხს სრული დატვირთვით შეუძლია გაატაროს 3.5-4 მ³/წმ წყალი. წყალსაცავის მოცულობა მისი პარამეტრების მიხედვით შეადგენს 924000 მ³-ს. სიღრმე სხვადასხვა ადგილას სხვადასხვაგვარია და მისი საშუალო სიღრმე მერყეობს 0.60 სმ-დან 1.5 მეტრამდე. ტბორებში წყლის აკუმულაცია იწყება აპრილის თვის დასაწყისში და მაქსიმუმს აღწევს ივნისის თვის ბოლოს, ანუ ტბორების შევსება ხდება დაახლოებით სამი თვის განმავლობაში. წყალჩაშვება დაგეგმილია მდ. კოვზაში (წყალჩაშვების GPS კოორდინატები: X - 272899; Y-4676187).

წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში განხილულია არაქმედების და თევზსაშენი ტბორის განთავსების ალტერნატივა. ტერიტორიის ბუნებრივი ჩაღრმავებისა და რეგიონის კლიმატური პირობების გათვალისწინებით ტერიტორია დროდადრო იტბორება და არ საჭიროებს ტერიტორიის ხელოვნურ დაღრმავებას. აღნიშნულის გათვალისწინებით, პროექტის განხორციელების სხვა ალტერნატიული ვარიანტი განხილული არ ყოფილა.

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, გათვალისწინებულია სამი სახეობის თევზის: სარკისებრი კობრის (*Cyprinus carpio* Linnaeus), თეთრი ამურის (*Ctenopharyngodon Idella*) და სქელშუბლას (*Hypophthalmichthys Molitrix*) მოშენება, რისთვისაც დაგეგმილია სპეციალურ თევზსაშენში გამოზრდილი ლიფსიტების შეყვანა ტბორებში. ლიფსიტების შემოყვანა განხორციელდება შესაბამისი აერაციის სისტემით აღჭურვილი ავტოცისტერნების საშუალებით. ტბორებში ლიფსიტის სარეალიზაციო ასაკამდე ზრდის შემდგომ, განხორციელდება თევზის ჭერა. წყალსატევის ბუნებრივი საკვები ბაზა იმდენად მდიდარი და მრავალფეროვანია, რომ დამატებითი საკვების გამოყენების აუცილებლობა არ არის. მაგრამ საჭიროების შემთხვევაში პროდუქტიულობის ამაღლების მიზნით, კომპანია მიმართავს სხვადასხვა მეთოდების გამოყენებას, მათ შორის ორგანული და არაორგანული სასუქების შეტანას დაშვებული ნორმებით. სატბორე მეურნეობა, მაქსიმალური დატვირთვის შემთხვევაში მოიპოვებს 6-7 ტონა თევზს წელიწადში. მოპოვებული თევზის პროდუქცია გატანილი იქნება ადგილობრივ ბაზარზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, ტერიტორიაზე დასაქმებული პერსონალისთვის დაგეგმილია, მცირე ზომის (დაახლოებით 20 მ²) ასაწყობი ხის კოტეჯის განთავსება. შესაბამისად საძირკვლების ან/და სხვა რაიმე ტიპის ბეტონის ფუნდამენტის მოწყობა საჭირო არ იქნება. ხის კოტეჯის ელექტროენერგიით მომარაგება მოხდება საკაბო ელექტროსადენების საშუალებით. თევზსაშენი მეურნეობის სამუშაო გრაფიკი

იქნება 24 საათიანი. ობიექტზე მუდმივად დასაქმებული იქნება 2-3 ადამიანი (დაცვა, დარაჯი), ხოლო ჯამურად დასაქმებული იქნება დაახლოებით 10 ადამიანი სხვადასხვა ეტაპზე (თევზების კვება, ობიექტის მოვლა-პატრონობა, თევზის მოპოვება).

ტერიტორიაზე სასმელ-სამეურნეო წყლით უზრუნველყოფა განხორციელდება ბუტილირებული სახით. წლის განმავლობაში გამოყენებული სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლის რაოდენობა იქნება 66 მ³/წელ. სამეურნეო-ფეკალური წყლების შეგროვებისთვის დაგეგმილია 8 მ³ მოცულობის საასენიზაციო ორმოს მოწყობა. საასენიზაციო ორმომი დაგროვილი ფეკალური მასა გატანილი იქნება შესაბამისი კომუნალური სამსახურის მიერ პერიოდულად საჭიროებისამებრ.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, ტერიტორიაზე მოსალოდნელია მცირე რაოდენობით არასახიფათო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წარმოქმნა, რომელიც განთავსდება ტერიტორიაზე მოწყობილ სპეციალურ კონტეინერებში, საიდანაც მოხდება ადგილობრივი დასუფთავების სამსახურის მიერ ნაგავსაყრელზე გატანა. აღსანიშნავია, რომ თევზის რეალიზაციის წინ პროდუქციის დამუშავება არ მოხდება და ის ამოღებისთანავე გაიგზავნება სარეალიზაციოდ. გამომდინარე აქედან საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება. აღსანიშნავია, რომ აუცილებელია წყალსაცავების მკვებავი არხის პერიოდულად გაწმენდა, შესაბამისად გაწმენდის შედეგად დაგროვებული ლამის დროებითი განთავსება მოხდება თევზსაშენი მეურნეობის ტერიტორიაზე, ხოლო ლაბორატორიული ანალიზის ჩატარების შემდეგ, მისი განთავსება მოხდება ნაგავსაყრელზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, შპს „ფორეჯი I“- ის თევზსაშენი მეურნეობის მიმდებარედ, ასევე აბაშის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე სხვა სატბორე მეურნეობა არ მდებარეობს. შესაბამისად კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, პროექტის ეტაპზე სამშენებლო ან/და რაიმე სახის საექსკავაციო სამუშაოები დაგეგმილი არ არის. აქედან გამომდინარე ექსპლუატაციის პროცესში ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. ობიექტის ექსპლუატაციის პროცესში ხმაურის წარმოქმნას ადგილი არ ექნება, შესაბამისად ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, პროექტის განხორციელება არ ითვალისწინებს სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებას, რამაც შეიძლება უარყოფითი ზემოქმედება იქონიოს გეოლოგიურ გარემოზე. სატბორე მეურნეობა და მისი მიმდებარე ტერიტორიები ხასიათდება ვაკე რელიეფით და რაიმე ნეგატიური გეოდინამიკური პროცესი არ შეინიშნება. როგორც ზემოთ იქნა აღნიშნული, ტბორი უკვე მოწყობილია და შესაბამისად არ არის გათვალისწინებული ნიადაგის მოხსნა-დასაწყობების სამუშაოები. ასევე, ტერიტორიაზე არ ხდება რაიმე სახის ქიმიური ნივთიერებებისა და ნავთობპროდუქტების გამოყენება, რასაც შეიძლება გამოეწვია ნიადაგის დაბინძურება და მასზე რაიმე სახით ზემოქმედება.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია თავისუფალია ხე-მცენარეებისაგან და შესაბამისად პროექტის განხორციელება არ ითვალისწინებს მცენარეულ საფარზე ზემოქმედებას. საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოდგენილია, მხოლოდ ჭაობის მცენარეები, რომლებიც საჭიროა თევზის მოშენებისთვის.

მდ. ცხენისწყალი სატბორე მეურნეობიდან დაცილებულია დაახლოებით 50 მეტრით, რომელსაც სათავე აქვს სვანეთის კავკასიონის სამხრეთ კალთაზე, მწვერვალ ფასისმთის

დასავლეთით, 2710 მ სიმაღლეზე, ერთვის რიონს მარჯვენა მხრიდან სოფელ საჯავახოსთან. მდინარის საშუალო წლიური ხარჯი შესართავთან 90,4 მ³/წმ-ია. მდ. კოვზა მცირე მდინარეა, რომელიც საპროექტო ტერიტორიიდან დაახლოებით 150 მეტრში მიედინება ძირითადად საზრდოობს წვიმის წყლით. ვინაიდან წყალაღება დაგეგმილია მდ. ცხენისწყლიდან წელიწადში დაახლოებით სამი თვის განმავლობაში და მაქსიმალური წყალაღება შეადგენს 3.5-4 მ³/წმ. მდ. ცხენისწყლის წყლის რეჟიმზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, მდ. კოვზაში ტბორში მოშენებული თევზის მოხვედრის თავიდან აცილების მიზნით, სატბორე მეურნეობის ის წერტილი, საიდანაც უნდა მოხდეს სატბორე მეურნეობიდან წყლის გადინება, აღჭურვილი იქნება შესაბამისი ცხაურით, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ინვაზიური სახეობების გავრცელება და გამოირიცხოს მდინარეში არსებული თევზის პოპულაციის საფრთხე. ამასთან, მაშინ როდესაც არ ხდება წყლის სატბორე მეურნეობიდან გადინება, ცხაური იქნება დახურული. გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, ვინაიდან თევზების გამოკვება მოხდება ბუნებრივი საკვებით, თევზსაშენიდან ჩაშვებული წყალი მნიშვნელოვნად არ ცვლის მდინარის წყლის ფიზიკო-ქიმიურ და ბიოლოგიურ მაჩვენებლებს, რაც აქ არსებულ იხტიოფაუნაზე მნიშვნელოვან ზეგავლენას არ მოახდენს. გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, სატბორე მეურნეობის ფუნქციონირების დაწყებამდე მოხდება სატბორე მეურნეობაში არსებული წყლის ხარისხის მონიტორინგის ჩატარება შესაბამისი ლაბორატორიის მიერ.

გზმ-ის ანგარიშში განხილულია ავარიული სიტუაციების წარმოქმნის რისკები და მოცემულია ავარიებზე რეაგირების გეგმა, აგრეთვე წარმოდგენილია გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა და გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გზმ-ის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე აბაშის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე 2021 წლის 31 აგვისტოს აბაშის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქოლობანის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში, გაიმართა აღნიშნული პროექტის გზმ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვა, რომელსაც ესწრებოდნენ: გარემოსდაცვითი კონსულტანტი, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და აბაშის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სამინისტროში საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები არ წარმოდგენილა.

აღნიშნული გზმ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-12 მუხლის და ამავე კოდექსის I დანართის 21-ე პუნქტის საფუძველზე,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება აბაშის მუნიციპალიტეტში, შპს „ფორეჯი I“-ის თევზის მოშენების მიზნით წყლის შესაკავებელი ნაგებობის (წყლის მოცულობით 924 000 მ³) ექსპლუატაციაზე;

2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „ფორეჯი I“-მა საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების შესაბამისად;
4. შპს „ფორეჯი I“-მა უზრუნველყოს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის ხელახალი შემუშავება და ექსპლუატაციაში შესვლამდე სამინისტროსთან შეთანხმება, სადაც დამატებით განსაზღვრული იქნება წყალსატევში მომენებული თევზის მდინარეში მოხვედრის თავიდან აცილების მიზნით მოწყობილ ნაგებობის ეფექტურობაზე დაკვირვების საკითხი. მონიტორინგი განხორციელდეს სამინისტროსთან შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;
5. შპს „ფორეჯი I“-მა ყოველწლიურად უზრუნველყოს მდ. კოვჩაში ჩამდინარე წყლის ხარისხის მონიტორინგის ჩატარება და შედეგების სამინისტროში წარმოდგენა;
6. შპს „ფორეჯი I“-მა ტბორის შესავსებად გათვალისწინებული არხის გაწმენდამდე უზრუნველყოს არხის დეტალური ჰიდრაულიკური გაანგარიშების სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა, საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი ღონისძიებების დასახვა/განხორციელების მიზნით;
7. შპს „ფორეჯი I“-მა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 1 თვის ვადაში უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად. ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს სამინისტროსთან შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;
8. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განხორციელდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
9. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ფორეჯი I“-ს;
10. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ფორეჯი I“-ის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
11. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და აბაშის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
12. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი